

Deset let Evropské společnosti pro právní dějiny, z. s.

Rok 2019 se stejně jako ten předchozí nesl ve znamení nejružnějších výročí. Brněnská právní historie, kterou v současnosti představuje Katedra dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, oslavila v letošním roce sté výročí své existence a Evropská společnost pro právní dějiny, z. s., v zahraničí vystupující pod názvem The European Society for History of Law, dovršila jubilejní desátý rok od svého založení.¹

Tato mezinárodní vědecká právněhistorická společnost vznikla na podzim roku 2009 z iniciativy třech brněnských právních historiků Karla Schelleho, Jaromíra Tauchena a Renaty Veselé po rozsáhlejších diskuzích s kolegy nejen z České a Slovenské republiky, nýbrž i ze sousedních zemí. Její právní formou bylo nejprve občanské sdružení, které se po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku změnilo na zapsaný spolek (z. s.).

Evropská společnost pro právní dějiny nepodporuje výzkum jen v oblasti právní historie v různých evropských zemích, nýbrž i romanistiky a dějin právního myšlení. Svůj předmět zájmu soustředí na právní systémy a právní instituty, právní struktury, významné osobnosti právní historie, právní vědy a právního myšlení, římské právo a jeho recepci v jednotlivých státech Evropy.

Společnost vyvíjí činnost v následujících oblastech: redakční spolupráce na vydávání časopisu *Journal on European History of Law*, pořádání vědeckých konferencí, seminářů a kolokvií, vydávání monografií, učebnic a sborníků, vyhlašování právněhistorické knihy roku a udělování ocenění za přínos právní historii.

Největší ohlas a renomé mezi právními historiky a romanisty v zahraničí za uplynulé desetiletí získal recenzovaný, v němčině a angličtině vydávaný časopis *Journal on European History of Law* (ISSN 2042-6402), který zprostředkovává poznatky z právní historie a romanistiky zájemcům z celého světa.² V seznamu autorů nalezneme nejen právní historiky a romanisty z evropských zemí, nýbrž i ze Severní a Jižní Ameriky či Asie. Za posledních deset let bylo v tomto časopise publikováno na třistašedesát odborných studií, dále větší množství recenzí knih z oblasti právní historie a romanistiky a zpráv z vědeckého života. Tři čísla časopisu obsahovala zvláštní monotematickou přílohu: v čísle 2/2011 byly otištěny příspěvky k problematice vývoje soukromého práva na území českých zemí, v čísle 1/2013 vyšla větší příloha věnovaná publikaci příspěvků, které představovaly výstup z konference pořádané v Budapešti maďarskou akademií věd v listopadu 2012 pod názvem „Historical and Written Constitutions: Past and Present“ a v čísle 2/2018 byly publikovány příspěvky z mezinárodní konference „Das Unterschiedliche und das Verbindende“, kterou pořádala na univerzitě v maďarské Pécsi v březnu 2018 vědecká společnost Dezső-Márkus-Forschungsgruppe für vergleichende Rechtsgeschichte. Za zmínku stojí

¹ Prvních pět let činnosti bylo podrobně zhodnoceno ve zprávě SCHELLE, K. – TAUCHEN, J. Pět let činnosti The European Society for History of Law (Evropské společnosti pro právní dějiny). *Právněhistorické studie*, 2014, 44, 2, s. 150–151.

² Časopis je dostupný nejen v tištěné verzi, nýbrž i online prostřednictvím několika internetových platform. V roce 2016 byl zařazen do databáze ERIH PLUS a o rok později i do databáze SCOPUS.

ještě monotematické číslo 1/2015 s podtitulem „Maintaining Law and Order: Essays on Law and Order throughout History“, ve kterém lze nalézt příspěvky skupiny britských právních historiků.³

Aktuální otázky českých i evropských právních dějin byly v uplynulých deseti letech diskutovány na celé řadě konferencí, seminářů či kolokvií, které Evropská společnost pro právní dějiny zorganizovala a které sloužily jako platforma pro prezentaci vědeckých výsledků. Účastnili se jich nejen právní historici, nýbrž i obecní historici a archiváři, a v některých případech i odborníci z praxe. Jednalo se o následující akce: „Vědecký seminář doktorandů Katedry dějin státu a práva Právnické fakulty MU“ (červen 2012), „Státoprávní vztahy českého státu a římskoněmecké říše ve středověku a jejich důsledky pro další vývoj“ (říjen 2012), „Odras německého národního socialismu ve třicátých letech v Československu a ve státech střední Evropy“ (únor 2013), „Korupce – včera a dnes“ (březen 2013), „Jiří z Poděbrad – vizionář“ (květen 2013), „Oděv v právu“ (květen 2013), „Češi a Němci v meziválečném Československu“ (říjen 2013), „Období nesvobody“ (březen 2014), „Sexuální trestné činy včera a dnes“ (duben 2014), „Trestné činy proti životu a zdraví včera a dnes“ (květen 2015), „Majetkové a hospodářské trestné činy včera a dnes“ (červen 2016) a „Sexualität vor Gericht. Deviante geschlechtliche Praktiken und deren Verfolgung vom 14. bis zum 19. Jahrhundert“ (září 2017).

Třetí oblastí, které se Evropská společnost pro právní dějiny v uplynulých deseti letech věnovala, byla vydavatelská činnost. Z nejvýznamnějších publikací vydaných v koedici lze jmenovat např. následující: HRDINA, I. A. – KUCHAROVÁ, H. *Kacířský proces s hrabětem F. A. Šporkem v právně-historickém a teologickém kontextu*. Ostrava: Key Publishing, 2011; HRDINA, I. A. *Proč hrabě Špork seděl ve vězení pro dlužníky? Právně historická analýza jednoho sporu hraběte Šporka s advokátem Neumannem*. Ostrava: Key Publishing, 2013; ADAMOVÁ, K. – SÝKORA, A. *Dědické zemské právo v české historii: k obsahu českého zemského hmotného dědického práva od patrimoniálního státu do poloviny 17. století se zvláštním zřetelem k Obnovenému zřízení zemskému, Deklaratoriím a Novelám*. Ostrava: Key Publishing, 2013; či BÍLÝ, J. L. – KAŠPAR, Z. *Novomoravští rodové. Olomoučtí protestanté ve zmocňovací listině z roku 1610: právní archeologie, biografie, genealogie, sfragistika a heraldika olomouckých obyvatelů a měšťanů uvedených ve zmocňovací listině olomouckých protestantů císaři Rudolfo II. z roku 1610*. Ostrava: Key Publishing, 2013; KOLUMBER, D. *Spory o Batův odkaz*. Ostrava: Key Publishing, 2016; ŠTEFANICA, J. *Kampaň proti slovenskému buržoaznímu nacionalismu*. Ostrava: Key Publishing, 2017; či SCHELLE, K. *Bibliografie učitelů Právnické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Brně do roku 1989*. Ostrava: Key Publishing, 2019.

Kromě toho společnost vydala poctu dlouholetému vedoucímu katedry právních dějin brněnské právnické fakulty prof. JUDr. Ladislavu Vojáčkovi, CSc.⁴ u příležitosti jeho

³ K tomuto časopisu podrobněji viz TAUCHEN, J. Journal on European History of Law. In: SCHELLE, K. – TAUCHEN, J. (eds.). *Encyklopedie českých právních dějin, II. svazek D–J*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 902.

⁴ GÁBRIŠ, T. – HORÁK, O. – TAUCHEN, J. (eds.). *Školy, osobnosti, polemiky. Pocta Ladislavu Vojáčkovi k 65. narozeninám*. Brno: The European Society for History of Law, 2017.

65. narozenin a vzpomínkovou publikaci na zakládající členku doc. JUDr. Renatu Veselou, Ph.D., která v loňském roce náhle zesnula.⁵

Od roku 2015 se Evropská společnost pro právní dějiny organizátorsky podílí také na redakci Encyklopedie českých právních dějin, jejíž závěrečné svazky vyjdou v roce 2020.

V posledních dvou letech společnost udělovala ocenění „Právněhistorická kniha roku“⁶ a také ocenění za celoživotní přínos pro právní historii, které v listopadu 2019 získal prof. JUDr. Jozef Beňa, CSc.

Členy Evropské společnosti pro právní dějiny nejsou jen osoby z akademického prostředí, nýbrž i významné osobnosti justice, státního zastupitelství, advokacie či veřejné správy. Na internetových stránkách společnosti mohou její členové uveřejnit svou aktuální bibliografii, aby tak byla přístupná nejširší veřejnosti.

K informování svých členů o aktualitách z právní historie a romanistiky vydává společnost od roku 2015 elektronicky *Bulletin evropské společnosti pro právní dějiny*, z. s. (ISSN 2464-4889), jehož archiv je široké veřejnosti dostupný na internetových stránkách společnosti. Počínaje zářím 2019 rozesílá společnost svým zahraničním členům v angličtině psaný informační bulletin s názvem *Newsletter of the European Society for History of Law* (ISSN 2694-7587).

Internetové stránky společnosti dále informují o aktuálních konferencích, seminářích a kolokviích z oblasti právních dějin a římského práva.⁷

Jaromír Tauchen

doi: 10.14712/2464689X.2020.12

⁵ SCHELLE, K. – TAUCHEN, J. *Vzpomínka na doc. JUDr. Renatu Veselou, Ph.D.* Brno: The European Society for History of Law, 2019.

⁶ Ocenění „Právněhistorická kniha roku 2017“ bylo uděleno JUDr. Ivaně Bláhové, Ph.D. z Ústavu právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy za monografii *Rekodifikace trestního práva procesního v letech 1948–1950* a ocenění „Právněhistorická kniha roku 2018“ získal prof. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc. z Katedry dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity za monografii *První československý zákon. Pokus o opožděný komentář*.

⁷ Více informací o činnosti a poslání společnosti: www.historyoflaw.eu.